

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállítás:

Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra a 24. sz. alatti ház emeletében.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorért 1-szor 7 kr., 2-szor 6 kr., 3-szor 5 kr., s minden hirdetés után 30 kr. bétlyedj.

Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelik Alajosnál (Wollzeile 24. sz.) és Haasenstein és Voglernél (Wollzeile 9. sz.).

Nyitási cikkek sora után 20 kr. előleg, beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

Előfizetés a hirdetés a kiadóhivatalnál kezeletik.

Megjelen e lap hetenkint háromszor, u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délen.

Előfizetési ár:

egész évre 12 frt, fél évre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Ne keressünk kibuvó lyukakat.

I.

A pessimismus igen kellemetlen természet, mely az ember életét — legboldogabb magány körülmények közt is — megkeseríti. Vigabban tölti idejét, ki mindig remél, soha sem fél, ha rossz fordulatot vesz a hon ügye, másokban keres hibát kik nem voltak elég merészek, vigaszt lel abban, hogy „mentől rosszabbul vagyunk, annál jobban vagyunk.”

A remény üdvös adománya az égnek, de ki politikai téren számítás helyett derűre borul, ki ha reményében csalatkozott — mintsem elhagyja az általa kitűzött utat — inkább újra remél, közvetlen segítyt vár a providentiától, s ha a csodák be nem következnek, a multat követi s újra remél; az ily optimista csakugyan visszaél az ég üdvös adományával.

Azon jelszó: „nem kell félni,” igen dicső devise, ha azt saját személyünkre alkalmazzuk, de midőn honunk szent ügyéről van szó, csakugyan nem árt óvatosságnak lenni, főleg oly nehéz körülmények közt, melyek honunkat jelenleg környezik.

Mutassuk ki bátorságunkat, midőn saját bőrünkön van szó, de ne veszélyeztessük honunkat.

Hogy pedig „mentől rosszabbul vagyunk, annál jobban vagyunk,” ez üres vigasznak megjár, de politikai téren nem eszme, nem tan, hanem humbug, melynek nem egy nemzet adta meg árát.

Minden lelket fajúlat tulságra, a pessimismust is lehet tülhajtani, de az emberiségnek e gyengesége — mely óvatosságra int — nem oly vészjelzés, mint a hebehurgya optimismus.

Erdélynek gyászos multja a pessimisták aggodalmait eddigelő, fájdalom fényesen igazolta.

Most újra felsütött a nap, reményteljesen tekintünk a jövőre, mert legforróbb obajtásunk — az unio — igévé vált, és Urunk királyunk bizalomteljesen fordítá tekintetét egyesült hazánkra.

Az új rendszernek fenntartásában rejlik szebb jövőnk, s vétkoznénk, ha aggodalmaink által magunkat visszaretentetnünk engednők kötelességünk teljesítésétől; de nem árt tülbuzgalmunk enyhítésére — szép lobogónk árnyában — a pessimismus pár tülm-csepjét bevenni, hogy tisztábban láthassunk, hogy az öröm-világítások fénye meg ne vakítsunk.

A hajótörések többnyire a partok sziklái közt szoktak történni, mikor az utasokat még csak pár mértföld választja el a száraztól.

Közel vagyunk mi is végezetülkhoz, de nem tagadhatjuk, hogy a parti veszélyeknek válsága nálunk is beállott, melyet elbizott-ságunkban ignorálni, nagy hiba lenne.

Róma rendkívüli esetekben dictátort nevezett ki, reá nehezült a felelet teljes sulya, de hogy elhivatásának megfelelhessen — hatalma rövid ideje alatt — mindenki föltétlenül engedelmesskedett.

Az ország rendi hasonló eszmét követek, midőn az átalakulás válságteljes idejére az Andrassy miniszteriumot, ha nem is dictátort, de minden esetben, nagyobb hatalommal ruházták föl egyidőre, mint mennyit alkotmányos országban egy miniszterium rendes körülmények közt gyakorolhat.

De hogy az Andrassy miniszterium a közvárokazásnak megfelelhessen, mulhatlanul szükséges, miszerint a nép az országgyűlésnek határozatait tiszteletben tartsa.

Kifejlett alkotmányos országokban a hon sorsa nincs egyes személyekhez kötve.

Angolhonban nemcsak egyes személyek, de a különböző politikai pártok is, gyakran adják át egymásnak a miniszteri tárcákat, s ebből nem következik semmi baj, mert e boldog országban az alkotmányos élet már gyökeret vert.

Ki van ott mindenkinek mérve határozottan politikai állása, ott a jog és kötelesség köreit semmi eszmezavar nem homályosítja.

Egyaránt ovakodik ott minden miniszterium — legyen az bár tory vagy whig — a nép jogát sérteni, de a nép is hódol kötelességének, s ha olykor a szenvedélyek árja

által elragadtatik, egy constable-bot — mint Neptun tridenise — elegendő a vihar lecsendesítésére.

Nállunk, hol annyit kell felednünk tanulnunk, az Andrassy miniszterium fennállása és honunk szebb jövője — legmelyebb meggyőződésünk szerint — szoros kapcsolathatban állnak egymáshoz.

Nem tartjuk mi e viszonyt siami ikereknek, idővel elválhatnak egymástól, s tiszta szívvel kívánjuk adja Isten, hogy mentől előbb bekövetkezzék azon óhajtvá várt idő, mikor a kifáradt Andrassy miniszterium nyugodtan adhatja át tárczáit más honfiaknak, mert azon bucsu-szavak, melyek mellett bússzke öntudattal jelentheti, hogy a reá mért munkát bevégezte; egyszersmind proclamálni fogják, hogy a válságok megszűntek, s hazánkban az alkotmányos élet consolidálva van.

Nem vak bizalom szült bennünk e meggyőződést, mert léteznek honunknak Isten után még más tiszta jellemű és hasonló lelki tulajdonokkal ellátott buzgó fiai is, hanem mivel az Andrassy miniszteriumnak sikerült a felséges Trón és ország bizalmát egyaránt megnyerni — mihez nemcsak jóakarát és genialitást, hanem szerencse is kívántatott — s mivel a providentia jelen miniszterünket jelölte ki a kibékülés nagy munkájának végbevételére.

Meg vagyunk győződve, hogy az Andrassy miniszterium bukásával újból destruktív elemek merülnek fel, mikor aztán lenne újból alkalmunk vezérezzükkel irni — meny nyiben a sajtótörvények megengedendik — a reactio kihágásai ellen, vagy tarthatnánk a felett politikai értekezéseket, miként kell értelmezni azon fölsóhajást, hogy: „libertas ipsa libertatem perit.”

Vigasztalhatnók mi akkor magunkat, hogy semmi sem állandó az ég alatt, hogy majd újból visszatérend a szabadság cyclosa.

Csak az a kérdés: kinek fog akkor mosolygni a szabadság hajnala.

Méltó aggodalom foghatja el e tekintetben keblünket, ha szemet nem hunyunk azon irreparabile damnum előtt, mely az 1849—1867 közti gyászos korszak alatt reánk nehezült.

A. V.

Kolozsvár, július 17. 1867.

(D.) Lapunk utóbbi száma „különféle” rovatában, a főtörvényszék ügyében kiadott igazságügyminiszteri rendeletre nézve azon észrevételt tettük, hogy ez egy időre a kormány-szék és főtörvényszék körül elmondott nézeteket keresztülhuzta.

Mai számunkban egy tüzetesebb cikkben kívántuk fejtegetni ezen rendelet irányában nézetünket s pártszempontunkat, hangsulyozva azt, hogy habár a miniszterium a parlamentaris többség kifolyása, de a miniszterium minden intézkedéséért nem a többség, hanem maga a miniszterium felelős, mely egyes intézkedéseiben a többség irányától könnyen eltérhet.

Czikkünket mindamellett, midőn már csaknem egészen kiszedve volt visszavettük, miután illetékes egyéniségtől felvilágosodtunk az igazságügyminiszterium ezen intézkedésének genesise és horderejére nézve.

Az 1863-ki, törvényeinkkel összhangzatlan szebeni gyűlés intézményei megsemmisülvén, a dolog természete szerint ezen királyi határozatokban az akkor felállított főtörvényszék is megsemmisült.

Azonban a törvénykezés egy perezig sem szünetelhet, s néhány nap, pár hét mindenesetre szükséges, míg a miniszterium a néki engedett szabad-kéz jogánál fogva a legfőbb törvényszék ügyében az országgyűlés további elhatározásáig intézkedik.

Kérdés alá vonatott úgy a pörlekedő felek, mint maga a mostani főtörvényszék által ennek jogosultsága további ítéletek hozatalára az 1863-diki intézmények eltörlése után; minek következtében az igazságügyminiszteri rendelet azért adatott ki, hogy a törvénykezés folyama azon pár hét alatt se szakadjon meg, a míg e kérdésben a kormány a legszükségesebb előmunkálatok alapján ideiglenes és alkotmányoszerű intézkedését megteendik.

Ezen felvilágosítás alapján egyelőre megnyugtatta lévén, ezen kérdés vellicatioját feleslegesnek tartjuk; de kifejezzük azon reményünket, hogy néhány nap mulva ős törvényeink értelmében legfőbb apellatorium forumunkat a királyi curia sectioiban láthatjuk.

Egy kis észrevétel.

Kükülfömegye bizottmányi gyűlésében Boér Antal úr megróttá azon követeket, kik a miniszteriumnak az osztrák alaki és anyagi törvényeknek in statu quo fentartását tanácsoltak.

Ki kell jelentenünk, hogy ezen megróvás legfelebb is Zimmermann és Macellariu urra eshetik, kik a házban is ily irányban felszóltak.

Mikor mi a megyék ujraszervezéséről szóló miniszteri törvényjavaslatot megláttuk, általában felzúdulunk ellene, nekem magamnak is volt szerencsem e tárgyan úgy Deák F., mint a miniszterelnök úr előtt röviden elmondani nézetemet.

Ezen előmozgalmunk eredménye lön, hogy az erdélyi hatóságok képviselői csaknem mindnyájan gróf Bethlen Jánosnál összegyűltek, a hol a miniszterialis javaslaton jobbitmányokat tettek Gajzágó, Kemény G., Mikó M., Torma Károly és alólírott, az utobbinak jobbitmánya abból állván, hogy a miniszteri javaslatból kibuzattak azon sorok, melyek a közigazgatás s törvénykezés mostani rendszerének fentartásáról szóltak, míg az ellenkező jobbitmány oda ment ki, hogy inkább maradjon meg a mostani alaki s anyagi törvénykezés, csak a tisztviselők s birók választását mondassuk ki határozottan a szövegben.

A képviselők annak indítványozóján kívül tökéletes egyértelemmel nyilatkoztak az ellen, hogy az osztrák törvénykezés csak ideiglenes fentartását is kimondjuk az országgyűlésen, s alólírott jobbitmánya mellett szavaztak.

Ekkor Nagy Elek képviselő ugyanehez hasonló, de szabatosabban s önállóság formulázott jobbitmányt tett le, melyet, mint még kifejezőbbet, elfogadtunk ellenmondás nélkül, megbízuk Zeyk Károly képviselőt, hogy közölje a miniszterekkel, s aztán a Deák-körrel.

A miniszter urak és a Deák-kör ezen jobbitmányunkat elfogadták, s a Deák körben megbízuk Ujjalussy Miklós képviselőt, hogy a ház elé terjessze, a mit a szerint a ház el is fogadott.

Gróf Bethlen Jánosnál tartott ezen gyűlésünkön Gál János képviselő is jelen volt, s sajnáljuk, hogy Boér Antal urnak nem adott erről felvilágosítást.

Részemről úgy tudom, a mult sajón alatt volt szó ugyan arról erdélyi képviselői körökben, hogy a codificatio ezen törvények fentartassanak, de ezen utóbbi sajónban mindnyájan úgy vélekedtünk, hogy a miniszterium úgy az alaki, mint az anyagi törvénykezés körül tegyen, a codificatiót be nem várva, egy oly intézkedést, mely a bíraskodás folyamát föl ne zavarja ugyan, de a magyar jogérzetet elégítse ki s az alkotmányosan visszaállítandó bíróságokat képessé tegye a hazai törvények szellemével nem ellenkező ítéletek hozatalára, a miképp a királyhágóntuli részekre nézve gondoskodott még a dicasterialis kormány is az országbirói értekezlet által ily átmenti utasításról.

Ezen felfogást bizonyítja az udvarhelyszéki bizottmány felirata is a miniszteriumhoz, mely bizottmányi gyűlésben az erdélyi képviselők egyik vezérszereplő férfja, azon szék követő, gr. Bethlen János is jelen volt, s kérdésen kívül döntőleg folyt be a felirat irányára.

Dózsa D.

A katolikusok törvényes autonómiaja érdekében.

(Folytatás és vége.)

Az uradalom jóvedelmének csökkenését továbbá még az is idézi elő, hogy a haszonberek megkötésénél a kellő körültekintés hiányzik, melynélfogva megtörtént az, hogy nem létező tárgyak átadása is ígértetett a haszonbéri szerződésben, vagy már másoknak haszonbérbe adott jóvedelmek újból és másodszor is haszonbérbe adattak; miből költséges perek és több ezekig elmarasztaló ítélet keletkeztek. Idejéről végre az erdők szerfeletti pusztítása, melynek mi szemtanúi vagyunk, és mégis a Felséged kinestári közegei, alárendeljeik jelentéseinek teljes hitelt adva, ezen állításunkat kétségbevonni bátorokdottak, azon sajátágos eset állván itten be, hogy nem a tulajdonosnak adatik hitel, ki tulajdonának pusztítását tájálja és pana-

szolja, hanem a kezelőnek, kinek kezelésvéeli elégedetlenségére és az emfatti panasza a tulajdonos elegendő okkal bir.

A kezelésnek rossz és ezélszerítlen voltára azon körülményből is következtethetnünk, hogy a kinestári közegek az uradalom kezeléséről számadásokat a tulajdonos katolikus státusnak, s illetőleg az erdélyi püspöknek előmutatni vonakodnak, sőt azt határozottan megtagadták, és csak egyes kivonatok, illetőleg jóvedelmi kimutatások közlésére szorítkoztak, a minek nem lehet más oka, mint az, hogy azon számadásokból panaszainkat igenis nyomosan tudnók támogatni. — A kinestári kezelés nehézkessé voltánál fogva általában nem dícsérhető, és ezért Felséged kormányja is már régebben a kinestári javak eladását vagy hosszabb időre kibérlését rendelte volna el; nem felel meg tehát az tanulmányi alapunk uradalmában sem a kívánalmaknak, s naponta szegényedő alapunk érdekében kell alázattal és sürgetően kérnünk Felségedet, hogy a kinestári kezelést mielőbb megszüntetni méltóztassék.

2. Vagyonunkhoz tartozik az ösztöndíjalap, mely hasonlólag a Báthoriak alapítványából veszi eredetét: később Felséged dicső előde, Lipót és Mária Terézia ö felségeik által gazdagított, valamint több magánalapítványokkal is időfolytán gyarapodott. Ezen alap az erdélyi püspök és a fenálló kath. bizottmány közvetlen rendelkezése és kezelése alatt állott és áll.

3. A nagy-szebeni rom. kath. Teréz árvaházi alap.

4. A vallási alap.

5. Az elemi iskolatanítói alap.

6. Az elemi iskolatanítói nyugdíj-alap.

Mely alapok az alapítók szándéka és az alapítvány természeté szerint tisztán kath. alapok és jelenleg a királyi főkörmányszék mellett levő kath. commissio által kezeltetnek.

Ezek azon alapok felséges Urunk, melyeknek kezelése, és melyek feletti rendelkezés minket jogosan illet, és melyeknek mielőbbi átadását — azon alapok biztos fennmaradása és ezzel kapcsolatban vallási és közoktatási nagyfóntosságú érdekeink megóvása — egyaránt sürgetik.

Felséged népeinek nemzetiség- és vallás-különbség nélkül jöltevő atyja, de, mi katolikusok, Felségedben azonkívül még hitünk buzgó, apostoli védnökét is üdvözljük, s így a legnagyobb bizalommal reméljük, hogy Felséged nem vonandja meg tőlünk azt, mit a más felekezettiek háborítatlanul élveznek, és a mi minket éppen úgy megillet, mint őket, törvényszerű autonomiánk gyakorlatát, melynek jótékony árnyékában fejlődhetik ki legbiztosabban a vallási élet, a köznevelési és oktatási ügy, és hogy Felséged ezt nekünk legkegyelmesebben megengedni méltóztassék, e mellett szólnak különösen Erdély sajátágos viszonyai, hol a más vallásfelekezettiek számára nézve többen vannak, mint mi, és teljesen független autonomicus állásuk mellett a nevelésben, oktatásban és az ezekre szükséges vagyon gyarapításában csak úgy tudjuk velük a versenyt fentartani, ha mi nem gátoltatunk többé a minket törvényesen megillető autonómiai jogok azon mértékbeni gyakorlásában, mely nem vág ugyan be az egyházi dolgokba, mint a mit mi vallásunk és egyházi szerkezetünk elveinél fogva nem is kívánunk; de a mely az egyházi és iskolai vagyon, a nevelési és oktatási ügy mindazon ágába való döntő befolyásunkat biztosítja, mely nincsen közvetlenül a püspöknek fentartva.

Ez okból fúni alázatossággal kérjük Felségedet, hogy a kir. főkörmányszék mellett fennálló katolikus commissiót megszüntetve, megengedni méltóztassék, hogy az annak hatásköréhez tartozó ügyek az erdélyi kath. státus fenn megírt szerkezetű gyűlésére, és az annak kebeléből választandó 24 tagu választmányra bizassanak, és méltóztassék megrendelni, hogy egyházi, iskolai és alapítványi vagyonunk ezen státus gyűlés rendelkezése és kezelése alá minélőbb átadassék.

Mely kérésünk mielőbb teljesítését Felségednek apostoli buzgóságától fúni alázatossággal esedezvén, a legmelyebb, hódoló, alattvalói tisztelettel maradunk.

Szentséges cs. és apostoli kir. Felséged legkegyelmesebb Urunk alázatos leghivebb szolgálai és örökhű alattvalói.

Az erdélyi rom. kath. országgyűlési tagok és mindenrendű katolikus bivek.

4. Szervezési munkálatainknak mielőbbi megkezdhetése végett a státus-gyűlésnek a felirathatn felemlített szerkezet szerinti mielőbbi egybehívása felettébb szükséges lévén,

(Csere lap)

püspök urunk ő nagyméltósága felkérte, hogy a következő nyári szünet alatt a státusgyűlést egybehívni méltóztassék.

5. A felirat, valamint a gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésével a feliratot szerkesztő bizottmány megbizatik,

Ezzel a gyűlés eloszlott.

Fogarasy Mihály, s. k. püspök.

Grois Ferdinánd, s. k. mint ezen státusgyűlésre megválasztott jegyző.

Küküllőmegye bizottmányának felirata a m. kir. miniszteriumhoz.

Nagyméltósági királyi Miniszterium!

Évek hosszú során át el valának tiporva jogaink, el voltunk rekesztve még a hangtól is, melyet hazánk alkotmánya és jogos érdekei mellett emelhetünk volna. Mai nap nyílt meg ismét e megye alkotmányos bizottmánya előtt a tér, hogy feljós kormányával egyetértőleg működjk a köz- igazgatás és igazság kiszolgáltatás mindazon teendői körül, melyeket ősi institutioink a helyhatósági rendszernél fogva, jogál és kötelességül szab- tak ki.

Bizalomteljesen folyamodunk hazánk parla- mentaris kormányához: koronás királyunk az or- szágyűlés többségéből oly férfiakat választott erre, kik a multban a jognak minden megtámadások ellen védői, a jelenben is a nemzet bizalmával fel- vertezve, a haza és trón elválaszthatlan jogait, jól- létét és fényét egyenlő megingathatlan hűséggel viselik keblükön. Kik a hosszas elnyomatás és oly sok tönkre dült jogellenes kísérletek után, az alkot- mány visszaállítása elvének győzelmét szereztek.

Tisztelettel fogadtuk a nagyméltósági kir. miniszteriumnak folyó évi június 14-ről 2416 szám alatt az erdélyi köztörvényhatóságok visszaállítás- a és szervezése iránti ideiglenes rendeletét. Törvény- szabta engedelmességgel követjük annak szabályait, miután azokat a nagyméltósági kir. miniszterium az országgyűléstől nyert felhatalmaztatása alapján rendelte el.

Azonban éppen törvényes kormányunkban ve- tett teljes bizalmunk ösztönöz, némely pontok iránt aggodalmainkat fölfejtani és reményteljesen kérni, méltóztassék azokat törvényeink kívánalmához ké- pest megváltoztatni.

Aggodalmat keltett bennünk a 12-dik pont, a mennyiben ideiglenesen a közigazgatásra nézve a miniszterium további rendelkezése az osztrák közigazgatási és eljárási szabályokat rendeli köve- tendőknek. Habár meg vagyunk győződve, miképp a nagyméltósági kir. miniszterium lehetőleg örködni fog a felett, hogy senki a közigazgatás terén még az osztrák szabályok következtében se szenvedjen sérelmet; de miután mi oly távol vagyunk a mi- niszterium székhelyétől, hogy ezen örkődés a maga teljességében lehetetlen; miután sarkalatos törvé- nyek a végrehajtó hatalom minden tisztviselőinek vezérélvül a törvényeket szabták ki; miután azon osztrák szabályok vezérélve, mely rajtok végig el- vonul, az alkotmányos élet eltiporása volt; miután azok oly cseleltenesek, hogy miként a tapasztalás mutatja, szerintek gyors, pontos, erélyes, kihágá- soktól ment, olcsó, igazságos és alkotmányos köz- igazgatás lehetetlen; miután azon szabályok oly sokak, és azon halom kötetekben, miket Reichs- és Landes-Gesetzblätternak neveznek, úgy el vannak szórva, hogy voltaképpen és teljesen eddig se tudta egy tisztviselő is és ezután se tudhatja.

Tisztelettel kérjük a nagyméltósági kir. mi- niszteriumot méltóztassék ezen osztrák közigazga- tási és eljárási szabályok követésétől minket siető- leg felmenteni és a törvényt s törvényes kormá- nyunk rendeleteit határozni azon szabályok gyanánt, melyek szerint közigazgatási tisztviselőink eljárni tartozzanak.

Még nagyobb aggodalommal töltött el bennün- ket a fentisztelet rendelet 14-dik pontja, mely ideig- lenesen az osztrák törvénykezési és igazságügyi szabályokat rendeli fentartandóknak. Mi a nmlgu miniszterium ezen rendeletének is engedelmese- dünk; de egyszersmind bizalommal kérjük mind az alkotmány, mind a czélszerűség szempontjából, méltóztassék ezen a legsietőbben változtatni. Nem bocsátkozunk hosszas vitatásába annak, mennyire ellenzik sarkalatos törvényeink, jelesen az 1791-ki 8-dik erdélyi törvényezik az osztrák törvényeknek bármi kevés időre is fentartását Magyarország azon egy ötöd területén, mely 1848 előtt különálló Er- dely volt, most pedig ugyanazon Magyarországnak kiegészítő része, a melynek többi területén osztrák törvény nincs. A nmlgu királyi miniszteriumban az igazságügy élén egy oly jeles hazafi áll, ki már 1861-ben a legerélyesebb munkássággal főszköz- löje volt, hogy a magyarhoni megyékben az osztrák törvények megszüntetettek. Teljesen meg vagyunk győződve, hogy csak a legnagyobb szükség kén-yszerithette az osztrák törvényeknek habár ideigle- nes fentartására; tudniillik azon aggodalom, hogy azok rögtöni megszüntetésével egy igazság kiszol- gáltatási anarchia áll be. E meggyőződést fejezik ki a miniszteri rendelet 14-dik §-nak következő szavai is, miképp t. i. ezen rendelkezéssel a magán jog-érdekek sérelme, a közhitel megrendítési, s az igazságszolgáltatási folytonosság fenakadása szán- dékoltatott megelőztetni.

De mi, kik a helyszinén vagyunk, kik kö- vetlenül szenvedjük az osztrák törvények szomorú hatását, ezennel teljes közértelemmel, bár egyetlen ellenvélemény nyilvánulása nélkül, feltárjuk azon rideg valóságot, miképp a törvénykezési anarcha éppen az osztrák törvények következtében már meg van, és éppen az osztrák törvények tették tönkre magánjogi érdekeinket. Ezek tekintetében az ör- kösdésről, a sajátról, a szerződésekről és más magánjogi viszonyokról szóló hazai törvényeink alapuló jogi fogalmainkat és ősi bü érzelmeinket az osztrák törvényeknek tízennégy év óta fennállása sem intotta ki néptünk bármelyik osztályának vagy nemzetiségének kebeléből. Mindenki azt, mi a sa- játból hazai törvényeink ellenére az osztrák törvé- nyek következtében másnak elítéltetik, nem igaz- ságnak, hanem a törvénykezés leple alatt elköve- tett bitorlásnak tekint; az osztrák örökösödést, és más a hazai törvényekkel ellenkező szabályait el- csúsztható magán intézkedésekkel törekedik ki- játszani, és szerencsésnek s jogosnak érzi magát, ha az osztrák magánjogi elvek ellenére valamit megment. Különben néptünk napról napra az osz- trák szabályok következtében vetkőztetik ki birtó- kaiból, és jut tönkre úgy, hogy nem sok idő kell még, mely alatt ha az osztrák anyagi magánjog fennáll, a pénzszerzés és a nyugati vagyonosság- tól oly távol álló erdélyi részekben: a legjobb új anyagi magánjogi codex sem fog tanálni sokat földbirtokosainkból, a kit boldogithasson.

A közhitel pedig meg van rendítve, az uszo- ráskodás hallatlan magasságra emelkedve inkább mint bármikor. A hitel, egy a mint most áll, nem a vagyon és ipar emelkedésének, hanem az uszo- rák általi vagyon elnyelésének eszköze. A jogos hi- telező igazának visszaszerzésében az osztrák for- maságok miatt évekig feltartóztatva van, költ és fáradságosabb, mint a mennyit nyer. Nyer- nek csupán az ügyvédek és azok, kik az elkobo- zástra került birtokot a legpotomabb áron örökre magokéva teszik. Nincs egyetlen hitelintézet az er- délyi részekben, nem keletkeznek takarékpénztárak, és a külföldi tőkék kimaradnak. A kereskedők hi- tele az osztrák Vergleichsverfahrennel tönkre van téve.

A mi pedig az igazság kiszolgáltatási folyto- nosságot illeti, ez is oda van; csak a végszükség kényszerithet bárkit, hogy a költséges, hosszas és oly sok formasságokkal vegyített osztrák pert foly- tassa, szenvedjük inkább a károkat. És hogy a mi per van, abból is mi foly ki, mutatja a tapasztalás, mely szerint ezen megye törvényezékénél az elmúlt egész félelvben július 8-ig 61 polgári, 17 váltó, 57 hagyaték, 24 urbéri és 114 büntügyi per láttatott el, több el nem láttatott, mert a sok formasság és irkálás, melylyel az osztrák szabályok a pereket kezelteni rendelik, a törvényezék körül működők- nek legnagyobb szorgalmát is kimeríti.

Halommal állanak az ellátatlan ügyek, külö- nösen a hagyatékok és urbéri perekre nézve igen nagy a hátralék.

Nagyméltósági királyi Miniszterium! mi jelen- leg éppen az osztrák törvénykezési és igazságügyi szabályok miatt tettleg majdnem egy juristitium pontjához jutottunk. Ez kényszerít azon különböző ágak szerint, melyekre a magánjogi munkásság oszlik, egy azon álláshoz képest, melyet e külön- böző ágak tekintetében ismerünk, alkalmazottan következő bizalomteljes kérésünkkel folyamodni.

1) A nagyméltósági igazságügyi miniszterium munkássága következtében készen van az új per- rendtartásról és büntető törvényről javaslat, mely utóbbi annál fontosabb, mint hogy az osztrák bü- ntető törvénykönyv és eljárás mellett, ha a bírő és államügyész, egy a mint kell, kötelességét teljesíti, alkotmányos élet lehetetlen. Tisztelettel kérjük tehát, méltóztassék a nmlgu Miniszterium az országgyűlés mostani szünetelését minél sietőbben megszünteteni és azon új perrendtartást és büntető törvényjavas- latot mielőbb a törvényhozó hatalom minden té- nyezői által országos törvény erejére emeltetni, s eképp az erdélyi törvényhatóságokban is életbe léptetni.

De mivel a kárt, mit ezen rövid idő alatt is az osztrák perrendtartás és büntető törvény miatt szenvednénk, semmi új törvény helyre nem fogja hozhatni, méltóztassék az országgyűléstől nyert fel- hatalmaztatása alapján addig is az osztrák törvény- kezés és büntető törvénykönyv legkárosabb hatásait rendelkezés útján megszüntetni úgy, a mint Ma- gyarországon is 1861-ben megszüntetettek.

2) Minthogy tudjuk, hogy lehetetlen rögtönöz- ni egy új magánjogi anyagi codexet, és évek fog- nak eltelni, míg ez létre jő: alaptörvényeinkkel és Erdely uniojával ellenkezőnek, egyszersmind a leg- károsabbnak véljük, hogy netalan az új törvény- kezési törvény életbelépése után is az ausztriai polgári törvénykönyv alatt hagyassanak magánjogi viszonyaink; lehetetlen reánk nézve azon torzkép, hogy az erdélyi alkotmányos bírák, alkotmányos törvénykezés folytán, alkotmányellenes osztrák pol- gári törvénykönyv elvei szerint szolgáltatassák ki az igazságot.

Tiszteletteljes bizalommal kérjük tehát a nagy- méltósági Miniszteriumot, méltóztassék a magyar- országi anyagi magánjogot úgy, a mint az most áll, az erdélyi törvényhatóságokban is minél siető- ben az országgyűléstől nyert felhatalmazásánál fogva rendeletileg életbe léptetni; a magyarországi

és erdélyi magánjog elvei különbben is ugyanazok, és az unio magánjogi elkülönítést se engedhet meg. Nincs osztály és nemzetiség a magyarországi me- gyékben, mely a jogegyenlőség, urbériesség megszün- tetése és ősiség eltörlése következtében a magyar- országi magánjogon 1861-ben tett változtatások után ezt magára nézve sérelmesnek vélné, s az osztrák polgári törvénykönyvet óhajtaná vissza. Éppen így nem fogja az erdélyi megyékben is senki sérelmesnek tekinteni.

3) Váltó- és csödtörvény Erdélynek a régibb időkben nem volt, miután a közhitelre nézve is annyira hátrányos, hogy egy külföldi vagy más bitelező a váltó alapján igényeit ugyanazon Ma- gyarország területén négyötödén a magyarországi váltótörvény szabályai szerint, és pedig külön váltó- törvényszékek előtt, egy ötödén vagy is az erdélyi részekben ellenben osztrák váltótörvény szerint, még pedig mindenik helyhatóság külön választott tör- vényszéke előtt, melyek közül némelyek nem is tudnak hozzá, keresse: méltóztassék a nagyméltó- sági Miniszterium a magyarországi jelenlegi csödt- és váltótörvényt rendeletileg az országgyűléstől nyert felhatalmaztatásnál fogva életbe léptetni, és ehez képest illő számú külön váltótörvényszékeket állí- tani fel az erdélyi részekre nézve is.

4) Urbéri perek siető bevezését minden méltányos tekintetek halaszthatlanul igénylik.

Az 1848-diki erdélyi urbéri felszabadítási tör- vény ezeket a miniszterium által felállítandó urbéri törvényszékek által rendelte eldöntetni. Méltóztas- sák tehát a nmlgu királyi Miniszterium a törvény rendeleténél fogva is az urbéri törvényszékeket visszaállítani, és azon sok visszaélést, mely a for- maságot, egy a megyei törvényszékeknek ily ügyek- kel is halmozása miatt a kibontakozást, a birtok kitisztázását és telekkönyveknek általános behozata- lát talán egy félszázadig vetné hátra, megszüntetni.

Nagyméltósági királyi Miniszterium! ezen megyei bizottmány 1861-ben az osztrák törvénye- ket határozatilag betiltotta, és a magyarországi ak- kor módosított anyagi és alaki jogot rendelte volt törvényszéke által követettni. Nem volt e miatt bár egy napig is fenakadása az igazság kiszolga- tatásnak, kezeltettek folytonosan a peres ügyek, és a hitel megszilárdulni indult volt inkább, mint az előtt s azután ezen megyében. Ily rendelkezésre hazánk parlamentaris kormányával szembe mi ma- gunkat jogosultaknak nem éreztük, és pedig an- nál kevésbé: minthogy az országgyűlés által adott felhatalmaztatásnál fogva mindazt, mit a nmlgu Miniszterium az erdélyi megyék szervezése körül rendelt, teljesíteni kötelességünknek ismerjük. Kö- vetni fogja tehát törvényszékünk a nmlgu Minis- terium által rendelt szabályokat; de mivel ennek veszedelmét ismerjük, bizalommal fejtettük fel, és kérjük minél sietőbben ezen felterjesztésünk értel- mébeni intézkedéseit. Bizalmas tisztelettel lévén.

A nagyméltósági kir. Miniszterium

alázatos szolgálai

Küküllőmegye bizottmánya.

Levelezés.

Oláhország Ploest, júliushó 1867. — Junius 8-dika hazánkban koronás királyt adott, egy nem- zetnek, melynek multja mindmégannyi drága ék- szer a történelem lapjain, legforróbb vágya tehát teljesült. E nap eseménye nem került ki a kül- földi lapok figyelmét sem; igen, mert úgyünk ro- vatainkban eddig is nem mint másodrendű valami foglalt helyet s emeltetett ki, hanem mint olyan, mely a közfigyelmet megérdemelte; most tehát mi- dőn ama sokat takaró lepel elvonatott, törvényeink koronás királyunk által szentesítették, a közönséget meg kelle nyugtatni, hogy az akadály elgördítet- tett, a békés nyugalom nemzetünk részéről helyre- állott. Ma már láthatják azok, kik oly erélyes ma- gatartás után is csak mindig vést s elpusztulást jósoltak nekünk, hogy ha sisiphusi munka is volt a kiegyenlítés, mégis megtörtént ama tünepelt s hazánk boldogságát fíradhatlanul munkáló férfiak által, kik a kiegyenlítés kormány-rúdját kezökbe ve- vék. Ellencink várták ugyan az alkalmat az utolsó pillanatig s remélték a kiegyenlítés lehetetlenségét, érteni sem akarván álláspontunk s követeléseink jogosságát. E jósmadarak most sem sütnének jósol- gataikkal s alap nélküli jajveszékéseikkel.

Mig a külföldi lapokban a magyar király ko- ronázásáról szép cikkeket olvasunk; addig némely román lapok más irányt vesznek, hogy soraikból annál inkább kirijon az eléggé ismert, régi akarat. Levelezőik valami nagyszerűt vélnek látni abban, ha tudósításaik mindig csak magyarellenes, mindig csak intrigáskodó lehet, legkevésbé sem gondolnak arra, hogy az ilyféle eljárás mindmégannyi alá- ását saját jobblétüknek. De legyen, mi csak szá- nakozásainkat fejezhetjük ki a „Natiunea Romana” 26-ki számában megjelent „Maghiaro-Nemti si Ro- manii” ellenünk lázító hasonló cikkek felett, mely elkezd isten tudja hol a multban, egy néhány so- rocskában ábrándozólag előszámlálván ama nagy- szerű román történelmi multakat, ekként sohajta fel: „Ó tempi vechi! unde sunteti voi? (ó régi idők! hol vagytok?) Fájdalom! azok a régi jó idők elmúltak, és mégis, midőn mi nemcsak visszaemlé- kezünk, hanem szent erejűeként a multból soka- kat megtartunk, mi mégis csak ázsiai barbárok va- gyunk az ő Euróában, mert (az említett lap sze-

rint) nemzetünk semmit se felejtett s vetkezett le ősi szokásából; s ime ott, hol bennünket alázni akar, akaratlanul felmagasztal. Vagy szégyenelnünk kellene azért magunkat, a mit hűn megőriztünk? Nem, és ismét nem, ha nemzetünk megtartotta szent kegyelettel ősiségét, megtartotta azért, hogy joga legyen a jövőre! Mi nem akarunk másoknak maj- moló lenni, de igenis saját magunkból kifejteni s öntudatosan haladni előre, ez nemzetünk feladata!

Tőlünk Moszkán nagyon messze van és nem fantazirozhatunk úgy, mikint a „Trompette” 13-ik számában az az egy „Rumánu de preste Car- pati” az Itália mumá s Francia sora mai mare-vel az ellenünk írott lázító kiáltványban (appellu) hol így szól: „alakítsunk keresztes hadat (cruciada) az egész latin család- ban a nemzetiségünket bitorló magyar ellen” stb.

Lehet, hogy hasonló fanatikusok elkezdenék ellenünk a keresztes hadat, hogy bennünket tüzzel vassal pusztítsanak; de magok belátják azt, hogy mások támasza nélkül lehetetlen, s béna az oly ember, kinek mankóra van szüksége. Mintha bizony az olasz és francia nemzetnek más érdekei nem volnának, mint az, hogy az imitt-amott élő egyes fanatikusok kiáltványára, egy álláspontjához s mult- jához hű nemzet ellen kereszteshadat kezdjen.

Oh ha tudná az az egy „Rumánu de preste Carpati,” hogy itt is mily eget verdeső lelkesedést idézett elő kiáltványával, valóban megszegyenelné magát, bizonyosan azt remélte, hogy majd itt Ro- mániában, ugyesintén Olasz- és Franciaországban is a köztérekben szószerkeket emelnek kiáltványának, s rögtön lóra pattannak azok ellen az elnyomó ázsiai barbár magyarok ellen.

Itt Romániában nagyon köznapiaikká lettek már az ilyen ingeny való jajveszékések; itt nem- csak Jassiban, de mindenütt jól vannak lakva az ilyen órátorokkal és útjókka. Bals senator úr sze- rint „ma I. Károly ő fensége alatt Romá- niában nyugalomra van szükség,” nem pedig kereszteshadra s lázításra. Azonban, elég vi- gasz az nekünk, hogy magok a románok eléggé ismerik az ilyen börtökbe nem férőket, s vélemé- nyöiket nem igen osztják. Ha oly kinos azon el- nyomtatás földjén való lakás az ily egy „Rumáni de preste Carpati”-féle egyéneknek, miért nem ke- rekednek fel s hagyják ott, vagy patriotismusaik- kal továbbra is üzletet akarnak csinálni, hogy a román lapok hasábjai csak az ál-entuziazmus saj- tolta frásisokkal legyenek betelve, akkor, a midőn már a multval román közönség is eléggé ismeri s tudja azt.

De talán sokaknak véleményük az, hogy az ilyeneket fel se kell venni; hagyjuk, hogy irjanak a mi nekik tetszik. Igen! de ha a kicsinyeknek látszó dolgokat is csak mindig mellőzgetjük, s csu- pán a nagyszertiekkel foglalkozunk, addig egyesek elég hütellenül, minden alap nélkül jajveszékének, apellálnak s kiáltványokat készítenek testvéreik rovására, mint ez az egy „Rumánu de preste Car- pati” is, csak hogy az a megnyugtató, mint az öreg francia Fornei mondja, hogy „papirosra ira- tott, s az sorsa, mely a többi papirosok- nak.” Vincze D.

Hazai intézetek.

Felszólítás.

A vidéki birtokos- és tagtársakhoz!

A gazdasági egyesület igazg. választmányá- nak értesítése szerint oly esetek is fordultak már elő, hogy gazdaságaikat gépekkel berendezni igyekvő hazánkfiainak nem kis hátrányára: a rendeltetésük helyére érkezett gépek vagy szerkezetik hiányos- sága, vagy esetleg az illető gazdatisztek nem elég- séges gépészeti jártassága mián, nem állíthatván össze; azokat végre is vagy szakavatott gépész kezébe juttatni—mi újabb költség—vagy pedig —a mi még károsabb— haszontalanul heverőben hagyni kénytelenítették.

A gazdasági egyesület e nehézséget az által tartaná kikerülhetőnek, ha a Kolozsváron át érke- ző gépekre nézve az illető tulajdonosok beleegyez- nének: miszerint azok itt kibontatván, e végre ön- ként ajánkozó gépész hazánkfia Rajka Péter által, az e célra ide berendelő gazdatiszt vagy bizo- tos, a gazdasági egyesület megbízottjai, s más eziránt érdeklődő ügybarátok jelenlétében megviz- gáltathassanak a gyakorlati használhatóságukra né- zve meg is próbáltathassanak.

Ezen az uton alkalma nyílanék, mind az il- lető gazdatiszteknek a gépek összeállítása s hasz- nálására nézve itt kellően tájékozódni; mind pedig az ily miveletekhez itt számosabban hozzá járulha- tó gazda- és tagtársaknak e gépek szerkeze- te és használhatósága felőli ismereteiket gyarapítani; egyszersmind a gépek gyakorlati hasznosságát töb- ben szemlátomást észlve s a leghasznosabbakat így megismerve s tovább ismertette, ezáltal kétsé- gen kívül növekedne, mi hazánkra nézve nagyon is kívánatos: a gépszerzési hajlam is.

Az igazg. választmány tehát egy több olda- lulag is hasznos eredményre szolgálható lépést hisz- tenni: ha vidéki birtokos- és tagtársait ezennel ha- zafi bizalmas tisztelettel felkéri, miszerint felülről vagy külföldről érkező gépeiket a fennebb érintett elővizsgálatnak itt kitenni s ily esetben e szándé-

kukról a gazdasági egyesületet előre értesíteni sziveskedjenek.

Az erd. gazdasági egyesület igazgató választmányának 1867. július 1-én tartott ülésében kelt határozatából.

Aschermann Ferencz,
titkár.

U. i. Ugyanezen ülésben: az idén a mezőség Sajó- és Szamos táján, esetleg egy kis terménytárlattal kapcsolatban megtartandó borászati körut, s egy Kolozsvárt létesítendő ekeverseny érdemében, a szabatos programmok előkészítése végett megteremtett az intézkedések. Végre pedig sajnálatos értesítvén a választmány, hogy ismételt felszólítására is, csak a n. enyedi fegyház felügyelőségétől és szászsebesi Ehrlich Károly úrtól érkeztek némi tudósítások selyem-termelésről, miután az innen jelzett mennyiségek sokkal csekélyebbek, hogy sem azok nyomán az egyesület, a hazai selyemtermékek értékesítése végett szándékolt ügyleti értekezletbe indulhatna a n.-ezenki filandával; az illetőket értesíteni határozatott, hogy termékeik elárúsítására az egylet be nem folyhat.

Aschermann Ferencz,
titkár.

Kivonat

Szathmári Ferencz hazánkfa Párisból f. hó 6-án küldött előleges tudósításából:

„A kiállítás nagyszerűségét mellőzve, mindinkább csak a gazdasági eszközökről lesz ez utal szerencsém, néhány előleges megjegyzést tenni.

Legelőbb az ekékről általánosan azt mondhatom, hogy azokon valami nagyobbserű javítás nem tapasztalható; a leglényegesebb még az, hogy a lapos vasat, nyújtató öntött acézból kezdik készíteni, mi hazai ekékire is alkalmazható. Ennél fogva ekékért nincs mért külföldre folyamodni. Kivételt teszek azonban egy amerikai váltó-ekére nézve, mely a Rajka P. félehez hasonlít, de annál egyszerűbb és könnyebb; egy ilyennek a megszerzését tehát igen ajánlhatom.

A vetők, boronák, kapák, hengerek, alakilag változnak ugyan imitt amott, de lényegükben csaknem semmit. Ezeket is mind megkapadni hazai gépészeinknél. A rostákról is ugyanezt mondhatnám; de nem kerülte el figyelmemet egy amerikai javítás, miszerint az alsó rosták helyett egy már ismeretes pléh henger rosta van alkalmazva. Ezen választó rostát találtam a többi között leginkább ajánlhatónak.

Az arató gépeknél ellenben igen nagy változások történtek; észleléstükre igen sok időt fordítottam, s különösen megragadta figyelmemet egy amerikai szerkezet, mely egyszerűségében s könnyűségében minden eddig látott ily gépeket felülmúl; azonban munkaképessége nézve kétségen kívül mégis a legjobbakkal versenyezhet. Ezt különösen ajánlhatom a t. gazdasági egyesület figyelmébe.

Az állatkiállítás szűkebb körre, s többnyire a szárnyasok nemére szorítkozik. A kertészet szintén kicsinyben, néhány faiskola és oltványok által van képviselve; az utóbbiak között számosabb — szép alakzatokba művészileg idomított — példányok tűnnek ki.

Borászati eszközök nem sokat láttam; a sajtolásra úgy látszik egész Franciaországban a tölgyfa lécekből összerakott kadalaku borsajtókat használnak; melyeknek elég szaporájuk lehet ugyan, de hogy azok ki nem nyomják annyira a mustot mint a Rajka P. féle sajtó, azt határozottan megerősítenem állítom.

Az itt említett és még több jeles gépek és eszközökről szerzett ismertető leírásokat, rajzokat és árjegyzékeket, valamint a megszerzési utakat és módokat, haza érkezve körülményesen lesz szerencsém előterjeszteni.

Szathmári Ferencz.

Előbb nevezett jógyekezettű gépész hazánkfa néhány hétig tanulmányozván a párisi világtárlat főképi szakmájába vágó részeit, már hazatérte utjában van; addig is azonban, míg haza érkezve, ottan szerzett ismereteiből tüzetesebb közleményeket tehetne, a gazdasági egyesülethez érkezett tudósítását im kivonatilag közreadni el nem mulasztathom.

Aschermann Ferencz,
titkár.

Az erd. muzeum részére 1867. április és május havában gyűlt adományok jegyzéke.

I. Könyvek s kéziratok. A belgrádi szerb tudós társaságtól nyomtatványaiából 30 kötet. — A bajor kir. tud. akademiától, Sitzungsberichte 1866. II. Bd. 2—4. Heft. — A Verein für Siebenb. Landeskundétól Verhandlungen und Mittheilungen 1866. Nr. 7—12. — Fömlgs Simor János Magyarország herceggprímásától, Dallos Miklós győri püspök iratai. Esztergom. 1867. — Özv. Ujvári Cs. Györgyné asszonytól néhai férje könyvtárából 36 válogatott kötet könyv. — Erdy Jánostól 2. Fabius Maximus et numus ejusdem. Recensuit L. B. Georgius Ant. Bajzáth. Pestini. 1866. — Sallai István és Özv. Handschuch Lajosnétól 13 kötet. könyv. — Kossalkó Jánostól, Tabella demonstrans hospitium Statuum et Ord. R. Hung. A. 1764. — Koronka Antaltól, Temploim unnepej Toroczkon. Kolozsvár. 1867. — Imecs Fülöp Jakóttól Magyarország történeti versekben. Gyula-Féhvár. 1867. — Salamon Ferencztől, Két magyar diplomata a XVII-ik

századból. Pest. 1867. — Szilágyi Sándortól Zrínyi Péter és társai. Pest. 1867. — Özv. Szentgerliezi Jakab Józseftől 1 kötet. kézir.

II. Régiségek és érmek. Gróf Bánffy Bélától 1 réz emlékérem. — Münstermann Frigyes-től 1 arany pénz. — Sallai Istvánától 2 réz-pénz. — Pál Ferencztől 26 réz-pénz. — Nagy Leopoldtól egy hamis tallér. — Sala Sámuelától 1 ezüst pénz. — Báro Szentkereszty Károlinától 2 himzett párnahaj, 5 himzett párnacsip, 1 zománcos zsebóra tokban eltörve. — Frankovich Lajostól Finnéből 4 külföldi bankjegy. — Bodilla Jánostól 1 ezüst pénz. — Tauffer Jánostól 16 ezüst, 1 réz-pénz. — Pávai Elektől 1 helyeges és 1 hatszögű római téglá a Martinuzzi várából Alvinczről és egy barbár edény-cserép a házsongárból. — Szekeres Gergelytől 1 vas sarkantyú Szubédrol. — Kovács Imrétől 1 hosszú ekevas K.-Remetéről. — A marosújvári királyi soának igazgatóságától 1 kőkalapács türedéke Marosújvárról. — Bernát Józseftől 4 ezüst, 1 réz-pénz. — Sinezki Istvántól 1 réz-pénz. — Szabó Lajostól 1 ezüst pénz. — Hegedüs Lajostól 1 kis vadkan bronzból Gerendrol. — Vásárlás és csere után 18 ezüst, 52 réz-pénz.

III. Természeti tárgyak. Enyedi Lázár Dömétől Bukurestből 1 vad lúd bőre. — Kovács Gyulától Pestről 7 csomó szárított növény, a melylyel tagsági alapítványát kívánja fedezni. — Bedő Dánieltől 1 eleven Milvus Ater (elrepült). — Darkó Lajostól több föld- és kőzet nemek Pagocsáról, az általa fölfedezett mezőségi kavics-telepből. — Hancz Jánostól Kolozsvárról 1 vasveze nevű ásvány. — Juchó Ferencztől 5 példány kővetlet-kőzet Abrudbánya vidékéről. — Bartha Jánostól 1 db. ásvány. — Molnár Sámueltól 35 db. kőzet és kővetlet N.-Enyed vidékéről. — Halászi úrtól Monostorról 1 db. mészsav és 1 db. vaskéneg. — Mialovich Győztől 104 db. válogatott ásvány és kőzet Radna vidékéről. — Miksa Györgytől 1 db. kővetlet-kőzet és 6 db. élő csiga. — Szathmári Ferencztől egy csiga kőbele. — Pávai Elek muzeum örögegy gyűjtött Kolozsvár határáról 240 db. kőzetet és kővetletet. — Vásároltatott 10 példány Felső-Bányai ásvány.

Közli: Finály Henrik,
titkár.

Erdélyi Muzeum-egylet.

Miután az egyletnek folyó évi közgyűlése elhatározta, hogy ezennel évenként a tagoknak ingyen juttat egy emlékkönyvet, az igazgató-választmány idei április 3-dikán tartott ülésében megállítván ez emlékkönyv szerkesztési programját, azt határozta, hogy e kiadvány minden évben az egyleti névkönyvet is fogja magában foglalni, még pedig oly módon, hogy azoknak a tagoknak a neve, a kik a muzeum iránt elvállalt kötelezettségeket teljesen lerótták *gal lesznek jelölve, a többi nevek mind egyike után pedig két évszám lesz téve, a melyek közül az első a beállási évet fogja jelölni, a második pedig azt az évet, a meddig az illető illetményeit vagy kamatait valósággal befizette.

Mint hogy e névkönyv szerkesztése az előírt hivatalos kötelessége lévén, már munka alatt van, a fennebbi határozatot azért látja szükségessének köz tudomásra hozni, hogy azok a t. ez. tagok, a kiknek tán rosszul esnek, ha ezáltal köz tudomásra jutna, mennyire vannak hátra illetményeik befizetésével, rováskukat mielőbb rendbehozassák, világos lévén, hogy ha a névkönyv egyszer ki lesz nyomtatva — a mi jövő augusztus végeig bizonyosan megtörténik — rajta változtatni többé nem lehet.

Kolozsvárt, július 5-kén, 1867.

Finály Henrik,
muzeum-egyleti titkár.

AUSZTRIA.

„A bécsi hivatalos körökben erősen hiszik, hogy a „Gazette de France“-ban közzétett s báró Werther bécsi porosz követnek tulajdonított level, mely a magyarországi hangulatot ismerteti a porosz elnök-miniszterrel, valóban létezik, s hogy azt csakugyan Werther báró írta. Berlinben ellenben határozottan tagadják a nevezett sürgöny létezését. Az osztrák kormány természetesen nem képes bizonyítani, ha valjon a kérdéses okmány való-e vagy költött, s teljesen a porosz kormány tetszésére kénytelen bízni, hogy valjon Bécsben maradjon-e továbbra is Werther báró, vagy nem. Ez intermezzo mindenesetre igen jellemző az Ausztria és Poroszország közt fennálló viszonyra. („Mog.“)

KÜLFÖLD.

ANGOLORSZÁG. London, jul. 12. Az alsóház tegnapi ülésében Stanley azt feleli Palk kérdésére, hogy az alsóház véleménynyilvánítása a mexicói császár megölésére fölött éppen nem óhajtható vitára nyújtana alkalmat. A parlament nem felelős a császár haláláért. Angolország képviseltése Mexicóban Miksa meglövetésével végét érte. Az ügyvivő oda utasított, hogy az új kormányt hivatalosan el ne ismerje, és további utasításokat várva a brit érdekeket védje.

A „Times“ a pápa allocutiójáról következőleg nyilatkozik: „Mi leginkább érezzük benne az emberies, a theologiai jellemnek hiányát. Nincs benne emberi szív, még kevesebb égi áldás. Valjon szük-

séges e vagy a dolog természetétől elválaszthatlan-e, hogy mi Rómából ugyanazon hangot, ugyanazon phrasisokat, ugyanazon panaszokat mindig és mindig egyre halljuk? Valjon a katolikus egyház fejének lehetetlen volt-e a 19. század második felében, és egy példátlan száz éves történet után kissé más szavakkal szólni, mint olyakkal, melyek bármely más mult korba beillenek? A közönséges emberi értelem másképp intéz. Ez nem a világ folyása, nem az emberi szellem gondolatmenete, nem az emberi ügyek utja, mert ezekben örök változatosság és fejlődés uralkodik. Róma azonban ezen a haladásban levő világhoz mindig ugyanazon érvekkel és a külső egység és engedelmesség intelmeivel intézi, melyek oly kevés szolgálatot tettek az emberi szívnek, és melyek még földi céljukban is hajótörést szenvedtek. Nem volt mit mondani, mit a világ még nem hallott ezredikszor? Csak annyit tanultunk ezen allocutióból, hogy a római egyház ez ünnepegy alkalommal nem mondott újat.“

FRANCZIAORSZÁG. Páris, jul. 10. A kamara mai ülésében folytatták a Mexicó feletti vitát. Rouher oda irányzott kísérletnek nevezi az ellenzéknek ez ügyben való támadásait, hogy a többség a kormánytól elkülönözzék. A közvélemény — mondja — megkérdőztetett annak idejében erre nézve, és éppen ennek kívánatára hozott a határozat. A kormány mindent megtett, hogy Miksát Mexicó odahagyására bírja, de ezt a felvállalt ügy iránti bűség és egyéni becsületének feltevése viszatartották. „Nem fogom őseim dicsőségét elhomályosítani“ — mondá ő. Thiers azon állításának, hogy Franciaország becsülete szenvedett, Rouher ellentmond. „Egykor — így szól — le lesz Mexicóban a fejtelenség győzve, s a kiontott vér megboszulva. Azon nap, mikor a nemzet ez által szomorú helyzetéből kiszabadul, és a polgárisodás jo gaiba lép, szemlét tart történelme fölött, és rokon-szenz szótát emelendi Franciaország iránt.“

Napoleon császár, mint az „Independence“-nak Párisból írják, e hó 9-kén hosszas magánértekezletet tartott Metternich herceggel, a császárnak Bécsbe utazása, habár nem tekinthető minden kétségen kívül bekövetkezendőnek is, legalább igen valószínűnek mondható. Ettől lenne függővé téve Ferencz József császárnak Párisba utazása is.

Franciaországban mindinkább kezd népszerűvé válni, a francia-osztrák szövetség eszméje. Illetékes körökben nem hiszik, hogy a mexicói események a legkevésbé is képesek volnának meghidgítani azon szívélyes viszonyt, mely újabb időben a két udvar közt fennállott. A sugalmazott „Globe“ erre vonatkozólag határozottan állítja, hogy az osztrák császári pár párisi útja semmiesetre sem fog elmaradni, hanem augusztus végén be fog következni.

A „France“ azok ellen fordul, kik Juarez eljárását menteni, sőt igazolni törekednek, s minden rokon bünt felsorolnak a történetből, hogy mentesül felhozzák mellette. „Mire való ez erőlködés? — kérdi a nevezett lap. Mi célja és eredménye lehet? A közvélemény, lelkiismeret és a világi törvényszékek előtt a mások vétkei nem képesek tisztára mosni — a vétkeket. A mult bűnei nem mentik a jelen tévedéseit.“

OLASZORSZÁG. Florenz, jul. 10. Razzai előterjeszti a Rómával folytatott alkudozásokra vonatkozó levelezést s megjegyzi: „Ő nem hiszi, hogy a közlés szükséges volna. Az egyházi javak liquidációját illető törvényjavaslatról szólván, kifejti: hogy a kormány annak mennyi részét fogadja el, s mennyi részét utasítja vissza; ő fenn tartja az 1866-ki júliusi törvény alapjait és az állam jogait a megszüntetett vallásos testületek jószágaira, s azt mondja, hogy a kül- és belkérdésekre nézve nem létezik semmi véleményeltérés a kormány és parlament között. Az egyház szabadságát csak akkor lehet megengedni, ha biztosítékokat nyújt és engedményeket tesz, melyekre a polgári hatalomnak joga van. Addig is az egyház teljes vallásszabadsága élvezetében van. Ő azt hiszi, miként a törvényhozó hatalom nem tehet intézkedéseket a püspökök kinevezésére nézve, a melyek a korona előjogait sértnék. A végrehajtó hatalom nem járul a 430 millió limitáláshoz; hogy a bankjegyek kényszer folyamat megszüntetesse, 600 millió nélkülözhetlen. Ő tettek által kívánja megmutatni, hogy rendíthetlen akarata a vállalt kötelezettségeket teljesíteni, a hitelt szervezni és helyreállítani. (Élénk helyeslés.)

Berti ellenzi a törvényjavaslatot, védi a clerust, s azt állítja, miként az egyház szabadsága szükséges, a vallási elvek terjesztésére.

A közoktatási miniszter felel neki s azt mondja, hogy a lelkiismeretnek épp oly szabadnak kell lennie, a minő függetlennek kell lennie a tudománynak. A katolikusoknak Rómában kellene az egyházat átalakítani, a miniszter azt mondja végül, hogy a clerusnál hiányzik a magasabb műveltség.

Rómából jelentik jul. 7-kéről, hogy az olasz cselekvési párt legújabb kísérletei s tervei komoly nyugtalanságot okoznak az olasz kormányoknak, mely ezek ellenében nem mulasztja el erőlyes intézkedéseket tenni. A „Movimento“ szerint „a pápai terület határait mindenütt erős katonacsapatok őrzik. Az ünnepeket véget érén, az idegenek nagy számszággal hagyják oda az örök várost, melyben a nagy hőség és a cholera egyaránt barátságtalanná teszik a tartózkodást.“

Olasz lapok bizonyos zavarokról tesznek említést, melyek Sicilia sziget északi részében ütöttek ki. A „Gazetta di Firenze“ tulzottnak mondja a híreket s állítja, hogy két városkában fordultak elő csupán rendetlenkedések a cholera-félelem következtében, melyek azonban csekély katonai erő igénybevétele mellett csakhamar lecsendesítették.

NÉMETORSZÁG. Berlin, jul. 10. A „Provinz. Corr.“ azt állítja, hogy semmi deficit nem forog fenn, de nem is lehet az iránt aggódni. A kormány nem szándékozik az adóterhet emelni. Az összes vámegetlet megadóztatásának megváltoztatása iránt folyt értekezések, Poroszországra nézve csak azt célozták, hogy alkalmas és a nép jólétének legmegfelelőbb eszközök teremessenek elő. Az új vámszerződés 1877. dec. 31-ig tart. A vámértekezlet nem új adók felett értekezett.

A „Nordd. Allg. Ztg“ írja: „A védelmi politika azon sejtélemnek ad kifejezést, hogy az osztrák császár, nem tekintve a családi gyászt, Beustal Párisba fog utazni. Különös énkéséggel tárgyalják az osztrák lapok azon themát, hogy, ha a két fejedelem találkozása azt eredményezné, hogy Ausztria Franciaországhoz közeledik, mennyiben felelne ez meg a habsburgi monarchia érdekeinek? Általában véve kevés azok száma, kik ilyenm szorosabb kötelék mellett vannak, a nagyobb rész, nevezetesen a szláv hírlapok, kereken kimondják, hogy Ausztriát Franciaországhoz fűzve nem nézhetné minden aggodalom nélkül. A csehek főközlönye, a „Narod. noviny“ óva inti a birodalmi kanczellárt, hogy ne lépjen hivatala első elődjének, Kaunitz herceg nyomdokaiba, és ne támaszkodjék kizárólag Franciaországra. A „Nar. nov.“ főemliti, hogy Beust b. külpolitikájának nem arra kellene törekednie, hogy egyedül osztrák-francia szövetséget létesítsen, hanem hogy Poroszországot a szövetségbe harmadiknak megnyerje. — Ez minden esetre becsületes biznysággal szolgál arra, hogy mily partatlan magatartást követ Poroszország a néptörzsek nemzeti törekvéseivel szemben, midőn egy osztrák-szláv lap a bécsi kabinetnek ezen szövetséget ajánlja, de mi nem tudjuk, mire valók a kombinációk a jelen pillanatban? Ha már a szövetségek bizonyos határozott célzt tételeznek föl, ezen hármass szövetségnek, melynek majdnem coalitio színezete volna, szintén célzt kellene szem előtt tartania, és mi legalább, emlékezve a porosz trónbeszédre és Napoleonnak a díjostogatóskor mondott beszédre, nem látjuk célját.“

MOLDVA-OLÁHORSZÁG. Egyik bukuresti lap Kuza fejedelemnek Károly fejedelemhez intézett levelét közli, mely nagy sensatiót csinál. A levél Párisból, ápril 20-áról van keltezve; benne Kuza arra kér engedélyt, hogy rövid időre a fejedelemségekbe mehessen, hol bizonyos ügyeit személyesen kell rendeznie; egyuttal abbéli óhaját fejezi ki, vajha véglegesen maradhatna Oláhországban, hol ruginosai jószágán megvonulva élne.

KÜLÖNFÉLÉK.

Kolozsvár képviselőisége Pál Sándor kormánybiztos úr elnöklete alatt tegnapielőtt folytatta üléseit. Választási elnökre új szavazás törtévé, Hajós János főkörm. titkár nyert többséget. Ezután referált azon bizottmány, mely a választandó tisztí létszám megállítására volt kiküldve; a bizottmány abban állapodott meg, hogy most választassanak meg azon állomások, melyeket a kir. biztosi rendelet kitűzött, a többi felett határozni, a megválasztandó képviselő testületnek tartassék fenn. Mi elfogadtatt. E szerint választatik: polgármester, főbíró, főkapitány, négy politikai, hat törvényszéki tanácsos, s egyéb személyzet, a mostani 1000, 800 és 650 frt csekély fizetés mellett. „K.“

A Szebenben székelő erdélyi kincstárnokság, mint a „Korunk“ hallja, felszlik, s helyébe négy kerületi pénzügyigazgatóság állítatik, Kolozsvár, Szeben, Brassó és M.-Vásárhelyeni székhellyel.

Aranyosszékek tisztujtása s a bizottmányi tárgyalások lefolytak; ő Felségének hálafelelrat, és a kir. miniszteriumnak bizalmi szavazat határozatott. A tisztválasztás is megtörtént, azok választatván meg, kik a provisorium alatt is voltak.

A királyi biztos ő excaja a honvédelapra 400 forintot ajándékozott.

B.-Szolnokmegye e hó 15-kén kezdé meg bizottmányi ülést, melyben főispán Torma Károly az esküt letette. Gajzágó údvölze a főispánt, felolvasztott az 1863-ki intézményeket eltorló s a törvénytelen országgyűléseket előszató k. rendelet. Gajzágó feliratot indítványoz a miniszteriumhoz, melyben a bizalom kifejezés mellett az osztrák törvények meghagyása ellen szó emeltetik, Mán Gábor (román) indítványozza, hogy a 63-diki törvények tartassanak meg, s az unio végett új országgyűllés hívassék. Alkotmányellenes indítványa eszik. A részletes tudósítást jövő számunkban.

A muszka pénzek, — a mint a „M. P.“ írja, — melyek titkos célját nem olyan nehéz kitalálni, mind sürtiben kezdenek jelentkezni a királyhágonnenni postákon is. A nagy összegeket rejtő levelek mind románokhoz vannak címezve állítólag. Különösen Fehérmegebe érkezik sok ilyen pénzes levél. — Nem tudjuk a „M. Polgár“ e hírében mennyi a való? annyi tény, hogy épp a

fehérmegyei román köznép az utóbbi követelésekénél oly szépen viselte magát a mint alkalmi néphez illik. A mi a muszka pénzét illeti, azt hiszik elkölteni, a kihez küldik s markába névet. Megpróbálták az oláhok is 1849-ben, mily kedves vendég az orosz. Mikor a határszélén voltak, azt mondták a románok: „jönnek a mi katonáink”, mikor aztán megérkeztek s barbárságait tapasztalják így szolták: „vigye az ördög, hisz ezek az urak katonái.”

— A temesvári kir. távirat értesítése szerint a nyári fürdő idejére Előpatakon is távirat állomás nyitott.

— A brassói újság írja, hogy egy brassói kereskedő bérkocsin behajtott Oláhország egyik falujába; a mint a tömös szoroson éjjel haza felé jötte arra ébred, hogy a bérkocsi áll; szólítja kocsist, ez nem ébred; ki néz, s látja, hogy kezében az elvágott gyeplőszárrakkal alszik, de löncsen, ellopták.

— Az oktatási miniszterium, mint hallani, a görög nyelvet ki akarja törölni a tantervből; ellenben a latin nyelvet annyira előtérbe kívánja tolni, hogy néhány tantárgynak az lenne oktatási nyelve is.

— (Neerolog.) Szászvezessző Boescai Jánosné, született Komáromi Anna, maga és gyermekei: Mari és Johanna, Boescai Zsigmond, Boescai Borbára és számos rokonok nevében kebelrázó fájdalommal jelenti, elfelejtethetetlen, kedves férjének nemcsak Alsó-Fehérmegye egykori szolgabírójának, hanem Boescai Jánosnak f. év június 27-ken estéli 11 órakor rohamos tudósztelődés kö-

vetkezéskor alig két napi szenvedés után, élete 65. egyúttal boldog házasságuk 29-dik évébeni földalmi kimultát. Áldás és béke leugyen porai felett! Magyar-Herepe, jul. 8-án, 1867.

— (Neerolog.) Nagy Anna, saját; gyermekei: György és Lajos; anyósa: Mészáros Mária — özv. Fenyő Sámuelné; sógora: Fenyő István; ugyszintén számos rokonok nevében mély fájdalommal jelenti, hogy szeretett férje, az illetőnek atyja, fia, testvére, rokona idősb Fenyő Lajos élete 60-dik, boldog házasságuk 30-ik évében f. hó 9-én rohamos agygyulladás következtében meghalt. Nyugodjék csendesen!

— Miksa császárhoz császári fiúve, mint egy francia lapnak Bécsből írják, 10 nappal halála előtt sürgőnyt intézett, melyben jelenti, hogy főhercegi jogába visszahelyezi, s hogy ugyanazon állást ruházza rá, melyet a mexikói korona elvállalása előtt birt.

— Bécsben a horvát ügyekről azon nézetben vannak, hogy Andrássy gróf kényszerítve lesz Horvátországban és a szerb megyékben az ostromállapotot kihirdetni, és hogy Gablenz, ki fővárosi beszédéből ismeretes, mint hi barátja a mostani magyar-osztrák rendszernek, ezen rendszer bely keresztvitelére nevezetett ki Horvátországba parancsnokló tábornoknak.

— Ujvidékről jelenti a „L.”-nak, hogy ott egy röpirat jelent meg, mely Miletics ellen van intéve. E röpirat nagy szenzációt csinál. Miletics pártfelei a röpirat szerzője ellen tiltakozást rendeztek, de felsültek vele, mert csak néhány gimnáziumi tanuló vett benne részt.

— A köznigrázi csata évfordulati napját (jul. 3.) a csataterén megünnepezték. Delelőtt gyászmeze volt, este pedig számtalan gyertya és lámpa égett a nagy sírdombokon. Az elesett vagy nosak szállói és rokonai közül sokan jelentek meg, még Szász- és Poroszországból is. Königrätz, Klum, Sadowa, Lippa egészen megelégnéltek az oda vándorolt gyászoló idegenektől és közel lakó kíváncsiaktól.

— A madridi „Epoca” jelenti: „Magán tudósítások megerősítik, hogy Juárez 200 császári csapatvezért és ugyanannyit azon előkelők közül, kik a császárságot proclamáltak, agyonlővetett. Beszélnek, hogy ez utóbbiak majdnem kizárólag föld-birtokosok, magas állású hivatalnokok és bíres jogtudósok voltak. Az idegen katonák és tisztjeik hajónak Európába küldtek.”

— Nyilvános köszönet. Alólt, mint a berlini magyar egyelet és magyar tanuló egyeletének jegyzője, illetőleg könyvtárnoka az emített két egyelet nevében és gyűlési határozata folytán köszönetet mondja t. Stein János urnak az általa ajándékozott és küldött könyvekért. A könyvek egyfelől tárgyak és tartalmuk, másfelől az emített egyelet célja szerint osztattak fel a két egyelet között, még pedig úgy, hogy a magyar egyeletnek 11 mű, a tanuló egyeletének 8 mű jutott, összesen 22 kötetben. Fogadják hálás köszönetünket és őrizze meg azon tudatot, hogy mit egyleteink javára tett, az nemzetiességünk és hazánkra fog áldással visszahatni. Berlin, jul. 10-én, 1867. A fennebbi egyelet nevében Takács Lajos.

UJPOSTA.

— Páris, július 15. Berezowski pere ma került tárgyalás alá. A vádlóval előzetes után, beismeri a vádlott az elkövetett tettet és sajnálja, hogy nem sikerült. Az elnök konstatálja, hogy több bűntársak nem fedeztettek fel. A védő észrevetelt tesz az iránt, hogy a vádlott annak idején Schwaloff által orosz nyelven vallattatott. Berezowski enybitő körülmények közötti gyilkossági kísérlet elkövetése végett vétkesnek ismertetvén, életfogytiglan tartó kényszer munkára ítéltetett. — Ma tartattak meg Páris valamennyi egyházaiban a mexikói császárt a gyászisteniszteletek. — A császárnak egy Rouherhez intézett kézirata ezt a becsületrend gyémántos nagy keresztjével ruházta fel a császár bizalmának és becsületének jeléül, kárpótlásul az ellene intézett megtámadásokért és jutalmul sok szolgálatainak sikereért.

— Pétervár, jul. 14. Samarkandból az oroszok egy fényes győzelméről tudósítanak. Az ellenséges tábor ostrommal bevették. A czár aug. 8-án érkezik Livadiába és ott két hétig marad.

Távirati tudósítás a bécsi borszéről.

Július 16-án: 5% Metaliques 100 frt 59.20. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 69.75. Kamat 61.70. 1860. Kölcsön 90.30. Bankrészvény 716.—. Hitelintézet részvény 200 frt 189.10. London 10 ft st. 100 frt 23 1/2, kr 126.40. Ezüst 124.—. Cs. királyi arany 6.04.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

Nro 213.

1867.

Hirdetmény,

(232)

(3-3)

a földtehermentesítési kárpótlási tőkek kirendelése tárgyában.

Zarándmegye polgári Törvényszéke részéről a földtehermentesítési országos bizottságtól átkerkezett jogérvényes alább a kimutatásban megnevezett sz. alatt költ fölszámítási határozat folytán, az alábbi kimutatásban kijelölt vételjogosultaknak, ugyan ottan megnevezett urbíri vagyonára és a dézma kárpótlása nézve a kárpótlási tőkek kirendelésének teljesítése végett eljárás ezenel megnyitattik. Erre nézve hirdetményi határidőül f. évi **augustus havának 8-án**, tárgyalási hatánapul pedig f. évi **október 11 és 12-kén** oly megjegyzéssel tüztetik ki, hogy a hirdetményi határidő elmulasztása, és a tárgyalási hatánapról elmaradás ellen, az előbbi állapotban visszahelyezés meg nem engedhető.

Ehez képest felszólítanak:

1-ör: Azok, kik az elősorolt kármentesítési jóságok vagy jogokai igényeket az 1853-ik évi május 29-én kelt nyiltparancs főbírod. törvénylap 100 sz. a. engedélyéhez képest az 1854. augusztus végével lejárt egy évi határidő alatt bíróság érvényesítették, hogy az iránt magokat igazolják.

2-ör: Azokat, kiket az idézett nyiltparancs engedélyéhez képest a visszaváltási jog érvényesítése végett még hosszabb határidő illet, hogy ezen igényt okiratokkal támogatva jelentsék be, vagy magokat a per megindítása iránt igazolják.

3-ör: Azok, kik a kárpótlási tőkére, vagy annak kamataira igényt, más jogcíméből támasztanak, hogy ebbéli jogait érvényesítsék.

4-er: Azon hitelezők, kik követeléseiknek 1856 évi március 1-je előtt eszközölt betáblázása folytán a kármentesített jóságra elsőbbségi jogokat nyertek, és a kárpótlási tőkeből kielégítéshez igényt akarnak formálni, ezen igényt jelentsék be; megjegyezve, miszerint ebbéli igazolásuknak és bejelentésüknek a fentebb kitűzött hirdetményi határidő alatt, a bejelentő és minden esetrei hitelesített felhatalmazvánnyal ellátandó képviselőjének vezeték és keresztnéve, és lakhelyük pontos feladása mellett, annál bizonyosabban szükség megtörténni, mivel ellenkező esetben mind ezen személyek a kárpótlási tőke kirendelése iránti tárgyalásból ki fognak rekesztetni, s az 1. 2. 3-ik pontok alatt kijelölteknek, csupán az tartatik föl, hogy netaláni jogait csak az ellen érvényesíthessék, kinek a kárpótlási tőke, s kamatai huzásai joga a tőke kirendelése iránti tárgyalásnál elismertetett.

Vége azok, kik a fentebb meghatározott igazolásokat, vagy bejelentéseket a hirdetményi határidő alatt benyújtandóak, ezennel felhívattak, hogy a kárpótlási tőke kirendelése végett tárgyalásra, a fenn kitűzött tárgyalási hatánapon ezen bíróság előtt személyesen, vagy törvényes meghatalmazottjaik által, annál bizonyosabban jelenjenek meg, mivel különben úgy fognak tekintetni, mintha semmi igazolást, vagy bejelentést nem nyújtottak volna be. Együttal értesítettnek az illetők, hogy a fenne említett tárgyaláskor a földadóra nézve ideiglenileg felállított országos bizottságtól által netalán utólagosan kitisztázott tőkére is figyelem fog fordítani, és hogy mind azon hitelezők, kik bejelentéseiket elmulasztották, minden ebbéli igényüket a fenn említett császári nyiltparancs 25-ik §-a 4-ik szakában elősorolt megszorítások mellett elvesztendik.

A hirdetményi határidő alatt beérkezett igazolások és bejelentések, úgy szinte a lejárt vagy történt felmondható adósságoknak, a kárpótlási tőkére utalása iránti kérvények a hivatalos órák alatt az irodában megtekinthetők lesznek.

Folyó szám.	Neve a kárpótlásra jogosítottnak.	Megye, szolgabírói- járas.	Község.	Kárpótlás tárgya.	Tőke összeg p. pénzben.		Kamat- hátralék p. p.		Kamatozás kezdete.	Felszámítási határozott kelte és száma.	A hír- det- mény száma
					ft.	kr.	ft.	kr.			
1	Ribiczey Amália sz. Keresztos Polixéna és K. János	Zarándmegye Körösbánya	Ribicze.	dézma végli. urbéri kár- pótl. 8 urbéri állomány	34	81	13	52	1866 novemb. 1-jén	Az 1866 sept. 22. 16655 és 5907.	213
					99	48 1/2	4	53	dto		303
2	Papp László és Papp Dániel	Zarándmegye Brád	Zdráptz.	9 urbéri állomány dézma	1360	37 1/2	1247	13 3/4	1866 novemb. 1-jén	m. é. oktob. 1-n 3346.— 1857.	286
					36	—	14	37 1/2	dto	dto 17.194.	287
3	Zsombori László és Kristyori Lajos	dto.	Zdráptz.	1 urbéri állomány többet.	135	52 1/4	124	33	dto	1866 október 1-n 3595.— 1857.	288
4	Kardos Ferenczné született Zornya Borbára.	Zarándmegye Körösbánya	Ribicze.	8 urb.állomány beli intéz- kedés.	385	6	353	— 1/4	dto	1866 sept. 22-én 3220.— 1857.	289

Zarándmegye polgári Törvényszékének, Körösbányán, június hó 5-én, 1867. tartott üléséből.

Sz. 713.

(242)

(2-3)

Pályázati hirdetmény

Oláh-Toplicza és Mesterháza községek által óhajtott, az erdélyi királyi főkor-mányszéknek ide 11761 szám alatt kegyelmes leiratában helyeselt, irt községek részére, O-Topliczai lakással állandóan felállítandó egy orvosi (doctor de medicinae) állomásra ezenel a pályázat megnyitattik.

Kölcsonös követelmények:

- 1) Az orvosi évi fizetés községek pénztarai által biztosítottan 500 oszt. ért. forint, mely fizetés az orvosi állomás elfoglalása napjától folyóvá tétetik, s negyed évenként nyugta mellett mindég pontosan kiszolgáltatandó.
- 2) Az orvos O-Topliczán községek lakói igényeikhez alkalmazandó házi gyógy-szertárt köteles tartani, s a gyógyszer, a pharmacopie szerenti árban kiszolgáltatni; — valamint
- 3) Köteles irt községek lakói betegeit más különös követelmények nélkül látogatni és gyógyítani.
- 4) Köteles ezen két községben az évenkénti himlő oltást, előre hirdményezés után, ingyen végrehajtani, és végül —
- 5) Köteles az évenkénti adó rectificatiók idején, a munka-képtelen nyomorultak egyéni bizonyítványait ingyen kiállítani.

Ezen cselekményekkel szemben

- a) minthogy a két község egymástól csaknem 3/4 órai távolban fekszik, de a községek magok is nagy terjedelemben szét szorvák; egy fél órai járat távolan túli orvosi látogathatóság, a felek részéről (kivéve a szegénységet) fuvar díjazással segél-tetik, és pedig a helyi szokott árban.
 - b) A bűn vagy áthágási esetekben felek részére kiállítandó látleletekért az orvos 1 oszt. ért. forintot követel.
- A pályázni kívánók folyamodásaitat szükségelt igazoló okmányokkal ellátva, a magyar, német és román nyelvből jártasságok föltéte mellett, valamint hogy ed-digél egy feddhetlen erkölcsös és politikai életet folytatott, **4 hetek alatt** igyekez-zenek ezen szolgabírói hivatalhoz juttatni.
- A Tordamegye felsőbírótele Véczi-járási szolgabíroságtól.
- Déda, július 10-én, 1867.

FINK JÓZSEF, szolgabíró.

NEM HIVATALOS.

(243)

Előleges hirdetés.

A nagyérdemű közönségnek irányomban tanusított eddigi bizalmáért, hálás köszönetem nyilvánítása mellett, főtelevésem az hogy számos évekig Angolhonban gyűjtött tapasztalataimat és tanulmányaimat, — pedig a hol üzlettemhez szükséges cikkeket a legnagyobb mértékben és minőségben találhatok — kedves bazámban terjeszszem és hazámfiat részletemmel az által, hogy oly cikkeket hozatok meg, melyek eddig még nálunk merőben ismeretlenek voltak, van szerencsém tehát tudni, hogy a beállandó **téli évszakra** már megjötték **Londonból portékáim**, melyek között különösen kiemelem és figyelembe ajánlom **Északamerikai mo-kus és nyest bőröket**, melyekből a legzebb prémek készülnek, s melyekkel di-csekedhetek, hogy a két magyar hazában **csakis nálam** kaphatók, azért pedig igyekszem azokat a legolcsóbban számítani.

Ajánlom továbbá az urak részére, a már nagy mennyiségben készült és tes-zést nyert **Sebastopolaimat**, melyeket most még többféle bőrből ké-szítettem, s ki merem mondani, hogy azokat legjobb móddal és legjutányosabban csakis én tudom készíteni, mivel azok készítése titkát magamnak fenntartottam.

PROHÁSZKY JÁNOS.

szőcsmester Kolozsvárt nagy-piacz Nro 7.

(230)

KÖMŰVESEK

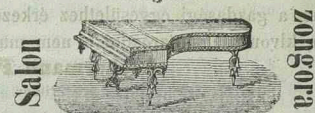
állandó munkát nyerhetnek a **károlyfehérvár-aradi vasút-építési vonalon**; vállalkozni kívánók jelentsék magokat az

Erdélyi vasút-építészeti hivatalnál

Szászvároson.

(215) (3-*)

Egy legjobb állapotban levő, szép hangzása

eladó akár használat végett bérbe kiadó. Bővebb értesítést vehetni STEIN J. könyvkereskedésben.

(219) (3-3)

Eladó birtok.

Küküllőmegyében Mikesfalván, a M. Váradhely és Medgyes közötti országtanban mindetől, egy Erzsébethvárostól is 3 órai távolságra, a Kis-Küküllő partján 46 holdnyi fekvő birtoka özvegy Kenderessy Eleknek, ellátva, több osztályból álló 10 lakházzal, egy minden szükséges gazdasági épületekkel, luczernással, gyümöl-csással, szőlővel, erdővel, korecsma jog-gal, szabad kézből örök áron eladó. Er-tekezhetni felette a tulajdonosnővel. Maros-vásárhelyen szentmiklóssutcai 790 szám alatti szállásán.